

آیت الله العظمی مکارم شیرازی: با وجود اصلاح، هرگز نباید به سراغ صالح رفت

بازخوانی تاریخ انقلاب ما را در انتخاب اصلح کمک می‌کند

بازخوانی تاریخ انقلاب ما را در انتخاب اصلح کمک می‌کند؛ اعتدال: آیت الله العظمی مکارم شیرازی در یادداشتی عنوان کرد: اصل اساسی در تقسیم پست و زنجارها در حکومت اسلامی و سپردن مدیریت و فرماندهی به افراد، همان اصل گزینش شایسته و زنجارترین افراد و انتخاب اصلح است، و انحراف از این خط، خیانتی است به خدا و پیامبر (ص) و همه جامعه اسلامی.... در این میان بازخوانی تاریخ انقلاب ما را در انتخاب اصلح کمک می‌کند. از نظر فقه اسلامی نیز نباید با وجود اصلح؛ به سراغ صالح و یا با وجود اصلح؛ غیر صالح رفت.

این مرجع تقلید در نوشتاری که بر روی پایگاه اطلاع رسانی وی قرار گرفته است، می‌نویسد: حکومت اسلامی مسیر خود را از بالا یعنی از حکومت الله به سوی مردم طی می‌کند؛ لذا می‌تواند کاملاً بر موازین حکومت مردمی منطبق گردد. با این تفاوت که برخلاف سیستم حکومت غیر اسلامی، که این شرایط در آن مطلقاً مطرح نیست لیکن در نامزدهای مسئول اجرائی؛ حکومت اسلامی، یک سلسله شرایط از نظر اسلام و ایمان و امانت و تقوا قبلاً باید احراز گردد و این همان تفاوت مهمی است که حکومت و الهی را از حکومت‌های مادی جدا می‌سازد؛ هر چند هر دو ممکن است در شکل حکومت مردمی ظاهر گردد.

از این رو باید مسئولان بالای نظام اجرائی؛ با مشورت و مشارکت مردم انتخاب شوند تا همکاری صمیمانه و تری در میان آنها باشد؛ و این نمی‌شود مگر اینکه مردم در انتخاب آنها به نحوی - خواه به طور مستقیم یا غیرمستقیم - دخالت داشته باشند؛ به ویژه در عصر و زمان ما که فرهنگ عمومی حاکم بر جوامع انسانی، فرهنگ مشارکت عمومی در امر حکومت است.

بنابراین، قبلاً افراد متعددی که صلاحیت برای این منصب مهم را دارند، و شرایط لازم را برای این وظیفه حساس طبق تصدیق خبرگان صالح و بی‌زنجار کرده و زنجارند؛ به مردم معرفی می‌شوند. سپس مردم طبق یک برنامه انتخاباتی صحیح و سالم در امر گزینش یکی از آنها شرکت می‌کنند و آنچه را مصداق اصلح می‌بینند بر می‌گزینند.

* ضرورت انتخاب اصلح
در آموزه‌های اسلامی

در اسلام روی مسئله انتخاب اصلح، تأکید شده است؛ چنانکه، در تاریخ زندگی پیغمبر اسلام آمده است که او از میان تمام مسلمانان، جوان بیست و چند ساله و ای را به نام عتاب بن اسید؛ برای فرمانداری مکه برگزید؛ و فرمانی به نام وی صادر کرد، و چون انتخاب این جوان با توجه به کمی تجربیات او، در میان اصحاب و یاران سؤال انگیز بود؛ و کمتر موردی در گزینش و زنجارهای پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم شبیه آن پیدا می‌شد که برای مرکز بسیار حساسی همچون مکه فرد بسیار جوانی را انتخاب کند، با یک جمله به تمام سؤالاتی که در اذهان مطرح بود پاسخ داد، رو به سوی عتاب فرمود: ای عتاب آیا می‌دانی تو را برای چه به این مقام برگزیدم؟ و بر کدام قوم فرمانروا کردم؟ تو را فرماندار اهل الله عزوجل (اهل حرم خدا و ساکنان مکه) نمودم؛ و اگر در میان مسلمانان کسی را برای این مقام شایسته و زنجارتر؛ از تو می‌یافتم، این کار را به او می‌سپردم!

* هرگز نباید با وجود اصلح؛ به سراغ صالح رفت

بدیهی است همیشه معیار گزینش افراد، و شرایط و صفات لازم در آنها، بستگی و تناسب نزدیکی با میزان مسئولیت‌های آنان دارد؛ چرا که هر نوع مسئولیتی یک نوع شرایط و صفات را ایجاب می‌کند. لذا هر قدر مسئولیت‌ها سنگین‌تر و گسترده‌تر باشد، شرایط آن نیز به همان نسبت سنگین‌تر و گسترده‌تر خواهد بود. در حقیقت، اصل انتخاب اصلح یکی از اصولی‌ترین شرایط برای انتخاب مدیران است.

در تبیین این مسئله باید گفت رابطه صالح و اصلح دو گونه است: گاهی صالح و اصلح فاصله زیادی دارند، که اگر اصلح را رها کنند و سراغ صالح بروند عرف می‌گوید خیانت است، گاهی صالح و اصلح فاصله زیادی ندارند، عرف این مقدار تفاوت کم را خیانت نمی‌داند، لیکن اگر صالحی باشد و اصلحی، باید سراغ اصلح رفت.

* کوتاهی در انتخاب اصلح؛ خیانت به خدا، رسول اکرم(ص) و مؤمنین است

اصل اساسی در تقسیم پست‌ها در حکومت اسلامی و سپردن مدیریت‌ها و فرماندهی به افراد، همان اصل گزینش شایسته‌ترین افراد و انتخاب اصلح است، و انحراف از این خط، خیانتی است به خدا و پیامبر(ص) و همه جامعه اسلامی.

اینگونه است که پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم، عواقب کوتاهی در انتخاب فرد اصلح را در قالب یک دستور کئی بیان نموده و می‌فرماید: «مَنْ وَكَلِيَ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا فَوَلَّى رَجُلًا وَهُوَ يَجِدُ مَنْ هُوَ أَصْلَحُ لِلْمُسْلِمِينَ مِنْهُ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ؛ کسی که چیزی از امور مسلمین را بر عهده گیرد، سپس فردی را عهده‌دار کار مهمی کند، در حالی که فرد اصلح از او را می‌یابد، خیانت به خدا و رسول او کرده است.» و نیز در حدیث دیگری از آن حضرت آمده است: «مَنْ قَلَّدَ رَجُلًا عَلَى عِصَابِهِ وَهُوَ يَجِدُ فِي تِلْكَ الْعِصَابَةِ أَرْضِي مِنْهُ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَخَانَ رَسُولَهُ وَخَانَ الْمُؤْمِنِينَ؛ کسی که کار گروهی را بر عهده کسی بگذارد که در میان آن گروه فردی از او شایسته‌تر پیدا می‌شود، خیانت به خدا و رسول خدا و مؤمنین کرده است.»

در همین زمینه و در فرازی دیگر، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «مَنْ اسْتَعْمَلَ عَامِلًا عَنِ الْمُسْلِمِينَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ فِيهِمْ مَنْ هُوَ أَوْلَى بِذَلِكَ مِنْهُ، وَأَعْلَمُ بِكِتَابِ اللَّهِ وَسُنَّةِ نَبِيِّهِ، فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَجَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ؛ هر کس از میان مسلمانان فرمانداری را برگزیند در حالی که می‌داند دیگری نسبت به او، اولویت دارد و به قرآن و سنت آگاهتر است، خیانت به خدا و رسول او و جمیع مسلمانان کرده است.»

به راستی این حدیث که هم ناظر به بُعد مکتبی و تعهد، و هم بُعد تخصصی و آگاهی است پشت را می‌لرزاند و به همگان هشدار می‌دهد که در همه جا اصل لیاقت و آگاهی و اولویت‌ها را دقیقاً مراعات کنند.

* مسئولیت همگانی

در انتخاب و معرفی

کاندیدای اصلح

بی شک انتخابات مسئولیت آفرین است، لذا کسی را که انتخاب می‌کنید چهار سال شریک در اعمال او خواهید بود، از این رو نباید سرسری انتخاب کرد، بلکه باید با تحقیق و تأمل فرد شایسته را انتخاب کرد. اگر بی‌حساب و کتاب وارد انتخاب شوید و گرفتار حب و بغض‌ها و جناح‌گرایی شوید و آن فرد منتخب خلافی کرد شریک اعمال او در چهار سال خواهید شد.

لیکن اگر پس از تحقیق همه جانبه و مشورت با اهل اطلاع به فرد مؤمن و متعهد و اصلح رأی بدهید مسئولیتی در قبال اعمال بد او ندارید.

آری نباید در انتخاب گرفتار وسواس شد و رأی سفید به صندوق انداخت، این مسئله درست نیست؛ بلکه باید انسان به اندازه توان تحقیق کند، حال اگر به قدر کافی درباره شخص منتخب تحقیق شود، مسئولیتی درباره اعمال آینده او نخواهد بود و عندالله معذور است. ولی امر به معروف و نهی از منکر را فراموش نکنید.

* صیانت از امانت الهی

در گرو انتخاب اصلح

انتخابات در واقع پذیرفتن مسئولیت‌هاست.

ما نمی‌توانیم سرنوشت خود، مملکت، انقلاب و دینمان را به دست هرکس بسپاریم.

در یک معامله ساده آیا شما حاضر هستید هرکسی را وکیل خودتان بکنید حتماً می‌گویید وکیل باید آمان و امان باشد تا از طرف من برود معامله انجام دهد.

شما وقتی برای یک کار معمولی ساده فردی اصلح را انتخاب می‌کنید برای دین، کشور و سرنوشت خود و مردمش چطور می‌توانید به هر کسی رأی بدهد باید ببینید چه کسی صلاحیت بیشتری در حفظ این امانت الهیه

دارد.

* سخن آخر

از روشن‌ترین نشانه‌های این انقلاب این است که همگان در راستای ساختن خود و دیگران و تشکیل یک گروه نیرومند، شایسته، شجاع و آگاه که پرچمدار انقلاب باشد کوشش کنیم. لذا انتخاب فرد اصلح مسئله کلیدی است که نقش مستقیمی در سرنوشت مردم ایفا می‌کند. در این میان بازخوانی تاریخ انقلاب ما را در انتخاب اصلح کمک می‌کند. از نظر فقه اسلامی نیز نباید با وجود اصلح؛ اصلح را؛ به سراغ صالح و یا با وجود اصلح؛ به سراغ غیر اصلح؛ رفت. امیدواریم خداوند عنایت کند کسی که اصلح باشد رأی بیاورد و بتواند مشکلات مردم را حل، نقاط ضعف را برطرف و نقاط قوت را تقویت کند.

** یادآوری

آیت الله مکارم شیرازی در بیانیه‌ای مجدداً حمایت خود را از کاندیدای خاص تکذیب کرده و بیان داشت: تمام شایعاتی که در این زمینه منتشر می‌شود بی اساس می‌باشد. ایشان به مردم توصیه کردند: حضور هر چه با شکوه تر در انتخابات پیش رو داشته باشند و به نامزدی که اصلح بودن آن شرعاً برایشان ثابت شده است رأی دهند.